HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a șasea)

21 mai 2026 *

„Trimitere preliminară – Ajutoare de stat – Exceptare pe categorii a anumitor ajutoare pentru sectoarele agricol și forestier – Regulamentul (UE) nr. 702/2014 – Ajutoare pentru compensarea pagubelor cauzate de un fenomen meteorologic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale – Reducerea cuantumului ajutorului în cazul în care nu s-a încheiat o asigurare care să acopere cel puțin 50 % din producția anuală medie sau din veniturile rezultate din producție, precum și riscurile climatice cele mai frecvente în statul membru sau în regiunea în cauză – Articolul 25 alineatul (9) – Imposibilitatea beneficiarului ajutorului de a încheia asigurarea necesară”

În cauzele conexate C-52/25 [Binanrier] [i] și C-53/25 [Beaudeluc] [i],

având ca obiect două cereri de decizie preliminară formulate în temeiul articolului 267 TFUE de cour d’appel de Mons (Curtea de Apel din Mons, Belgia) prin deciziile din 21 ianuarie 2025, primite de Curte la 28 ianuarie 2025, în procedurile

RZ,

GT (C-52/25),

AX,

UI (C-53/25)

împotriva

Région wallonne,

CURTEA (Camera a șasea),

compusă din domnul A. Kumin, îndeplinind funcția de președinte de cameră, și domnii S. Gervasoni și M. Bošnjak (raportor), judecători,

avocat general: domnul A. Biondi,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

* Limba de procedură: franceza.

[i] Numele prezentelor cauze sunt nume fictive. Acestea nu corespund numelui real al niciunei părți din procedură.

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru guvernul belgian, de P. Cottin, C. Pochet și M. Van Regemorter, în calitate de agenți, asistați de X. Drion, avocat;

– pentru Comisia Europeană, de A. Bouquet, C. Kovács și S. Verschraegen, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 15 ianuarie 2026,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererile de decizie preliminară privesc interpretarea articolului 25 alineatul (9) din Regulamentul (UE) nr. 702/2014 al Comisiei din 25 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale ca fiind compatibile cu piața internă, în aplicarea articolelor 107 și 108 [TFUE] (JO 2014, L 193, p. 1).

2 Aceste cereri au fost formulate în cadrul a două litigii, primul între RZ și GT (cauza C-52/25) și, al doilea, între AX și UI (cauza C-53/25), agricultori, pe de o parte, și Région wallonne (Belgia), pe de altă parte, în legătură cu compensația pentru pagubele pe care le-au suferit ca urmare a unei secete.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3 Considerentele (10), (42) și (54) ale Regulamentului nr. 702/2014, în vigoare la data faptelor din litigiile principale și care a fost înlocuit între timp, aveau următorul cuprins:

„(10) Condițiile generale de aplicare a prezentului regulament ar trebui definite pe baza unui set de principii comune menite să asigure că ajutorul servește unui obiectiv de interes comun, are un efect stimulativ clar, este adecvat și proporțional, este acordat în condiții de transparență deplină, face obiectul unui mecanism de control și al unei evaluări periodice și nu afectează în mod negativ condițiile schimburilor comerciale, într-o măsură care să contravină interesului comun.

[…]

(42) Respectivele categorii de ajutoare ar trebui să includă, în special, […] ajutoarele pentru gestionarea riscurilor și a crizelor, cum ar fi ajutoarele pentru compensarea pierderilor cauzate de fenomene meteorologice nefavorabile care pot fi asimilate unei calamități naturale […]. Ajutoarele respective ar trebui să vizeze, în mod special, stimularea competitivității și a viabilității întregului sector agricol.

[…]

(54) Buna gestionare a riscurilor și a crizelor este un instrument-cheie pentru un sector agricol sustenabil și competitiv. Producția agricolă primară este expusă unor riscuri și crize naturale, climatice și de sănătate speciale. Prin urmare, ajutoarele pentru gestionarea riscurilor și a crizelor și ajutoarele pentru sectorul creșterii animalelor ar trebui să se limiteze la [întreprinderile mici și mijlocii (IMM)] care își desfășoară activitatea în domeniul producției agricole primare. Ajutoarele de stat pentru repararea pierderilor cauzate de fenomene meteorologice nefavorabile care pot fi asimilate calamităților naturale, ajutoarele pentru combaterea bolilor animalelor și a organismelor dăunătoare plantelor și ajutoarele pentru achitarea primelor de asigurare ar trebui să se limiteze la sprijinirea beneficiarilor care se confruntă cu dificultăți particulare, în pofida faptului că au depus eforturi rezonabile pentru a reduce la minimum riscurile respective. Ajutoarele de stat nu ar trebui să aibă efectul de a încuraja beneficiarii să își asume riscuri inutile. IMM-urile care își desfășoară activitatea în sectorul producției agricole primare ar trebui să suporte ele însele consecințele alegerilor imprudente în ceea ce privește metodele de producție sau produsele.”

4 Articolul 3 din acest regulament, intitulat „Condiții de exceptare”, prevedea:

„Schemele de ajutoare, ajutoarele individuale acordate în cadrul schemelor de ajutoare și ajutoarele ad-hoc sunt compatibile cu piața internă în sensul articolului 107 alineatul (2) sau (3) [TFUE] și sunt exceptate de la obligația de notificare prevăzută la articolul 108 alineatul (3) [TFUE] dacă ajutoarele respective îndeplinesc toate condițiile prevăzute în capitolul I din prezentul regulament, precum și condițiile specifice corespunzătoare categoriei de ajutoare relevante prevăzute în capitolul III din prezentul regulament.”

5 Articolul 25 din regulamentul menționat, intitulat „Ajutoare pentru compensarea pagubelor cauzate de un fenomen meteorologic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale”, prevedea:

„(1) Ajutoarele destinate compensării IMM-urilor care își desfășoară activitatea în domeniul producției agricole primare pentru pagubele cauzate de un fenomen meteorologic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale sunt compatibile cu piața internă în sensul articolului 107 alineatul (3) litera (c) [TFUE] și sunt exceptate de la obligația de notificare prevăzută la articolul 108 alineatul (3) din tratat în cazul în care îndeplinesc condițiile stabilite la alineatele (2)-(10) ale prezentului articol și în capitolul I.

[…]

(9) Ajutoarele acordate în temeiul prezentului articol se reduc cu 50 %, cu excepția cazului în care se acordă unor beneficiari care au încheiat o asigurare care acoperă cel puțin 50 % din producția lor anuală medie sau din veniturile rezultate din producție și riscurile climatice cele mai frecvente din punct de vedere statistic în statul membru sau în regiunea în cauză care fac obiectul asigurării.

[…]”

Dreptul belgian

6 Articolul 6 din Decretul guvernului valon din 23 august 2018, care califică drept calamitate agricolă seceta produsă între lunile august 2016 și iunie 2017, delimitează extinderea geografică a acestei calamități și prevede compensarea pagubelor (*Moniteur belge* din 4 septembrie 2018, p. 68445, denumit în continuare „Decretul din 23 august 2018”), prevede:

„Pentru compensație, sumele care rezultă din aplicarea articolului [5] se reduc cu cincizeci la sută în cazul în care persoana păgubită nu a încheiat o asigurare care să acopere cel puțin cincizeci la sută din producția sa împotriva riscurilor climatice.”

Litigiile principale, întrebările preliminare și procedura în fața Curții

7 Reclamanții din litigiul principal, ale căror exploatații agricole constau în pășuni permanente și temporare, precum și în terenuri înierbate destinate hrănirii animalelor, au suferit pagube în perioadele de secetă care au avut loc între luna august 2016 și luna iunie 2017. Prin Decretul din 23 august 2018, guvernul valon (Belgia) a recunoscut această secetă drept calamitate agricolă care dă dreptul la o compensație în temeiul dreptului național. Reclamanții din litigiul principal au introdus cereri de compensație în acest temei.

8 La 31 octombrie 2018, guvernatorul provinciei Luxemburg (Belgia) a propus să se acorde reclamanților din litigiul principal compensații într-un cuantum redus cu jumătate, în temeiul articolului 6 din Decretul din 23 august 2018, pentru motivul că nu încheiaseră o asigurare care să acopere cel puțin 50 % din producția lor împotriva riscurilor climatice.

9 Reclamanții din litigiul principal au contestat temeinicia acestei propuneri, susținând că asigurările disponibile în Belgia nu ofereau posibilitatea de a acoperi exploatațiile agricole împotriva riscului de secetă. Prin două decizii din 10 decembrie 2018, guvernatorul provinciei Luxemburg a acordat totuși reclamanților din litigiul principal compensații în cuantum redus cu jumătate.

10 Prin două hotărâri din 15 martie 2021, cour d’appel de Liège (Curtea de Apel din Liège, Belgia) a respins calea de atac exercitată de reclamanții din litigiul principal împotriva acestor două decizii, pentru motivul că articolul 6 din Decretul din 23 august 2018 este conform cu articolul 25 alineatul (9) din Regulamentul nr. 702/2014, în temeiul căruia un ajutor este redus cu 50 %, cu excepția cazului în care este acordat unor beneficiari care au încheiat o asigurare care acoperă cel puțin 50 % din producția lor anuală medie sau din veniturile rezultate din producție și riscurile climatice cele mai frecvente din punct de vedere statistic în statul membru sau în regiunea în cauză. Având în vedere că evenimentul climatic cel mai frecvent în Belgia ar fi grindina și că în acest stat membru ar exista asigurări care să acopere riscurile legate de acest tip de eveniment climatic, instanța menționată a considerat că ar fi fost posibil ca reclamanții din litigiul principal să încheie o astfel de asigurare.

11 Cour de cassation (Curtea de Casație, Belgia) a anulat, prin hotărârile din 19 ianuarie 2023, aceste două hotărâri, pentru motivul că cour d’appel de Liège (Curtea de Apel din Liège) nu ținuse seama de argumentația reclamanților din litigiul principal potrivit căreia le fusese imposibil să încheie o asigurare împotriva grindinei, aceasta neacoperind daunele cauzate pajiștilor permanente și temporare.

12 Cauzele au fost trimise spre rejudecare la cour d'appel de Mons (Curtea de Apel din Mons, Belgia), care este instanța de trimitere. În fața acestei instanțe, reclamanții din litigiul principal susțin, pe de o parte, că, în Belgia, în perioada în care au avut loc secetele în cauză, nu era posibilă asigurarea unei exploatații agricole împotriva unui astfel de risc. Pe de altă parte, deși este adevărat că existau asigurări care să acopere riscul de grindină, reclamanții din litigiul principal nu ar fi avut totuși acces la acestea, întrucât terenurile lor agricole nu erau asigurabile împotriva unui astfel de risc, având în vedere caracteristicile lor specifice. Articolul 6 din Decretul din 23 august 2018 ar fi discriminatoriu întrucât nu ar permite agricultorilor să demonstreze că nu au fost în măsură să își asigure mai mult de jumătate din producție împotriva riscului în cauză sau chiar împotriva riscului climatic celui mai frecvent din punct de vedere statistic în Belgia.

13 Instanța de trimitere ridică problema domeniului de aplicare al articolului 25 alineatul (9) din Regulamentul nr. 702/2014 și a conformității articolului 6 din Decretul din 23 august 2018 cu această dispoziție. În această privință, ea observă că articolul 6 menționat nu ține seama de faptul că este posibil ca o persoană păgubită să nu fi fost în măsură fie să se asigure împotriva riscului climatic specific care i-a cauzat prejudiciul, în speță seceta, fie să își asigure exploatația agricolă împotriva celorlalte riscuri climatice.

14 În aceste condiții, cour d'appel de Mons (Curtea de Apel din Mons) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 25 [alineatul] (9) din [Regulamentul nr. 702/2014], care prevede că ajutoarele destinate compensării IMM-urilor care își desfășoară activitatea în domeniul producției agricole primare pentru pagubele cauzate de un fenomen meteorologic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale se reduc cu 50 %, cu excepția cazului în care se acordă unor beneficiari care au încheiat o asigurare care acoperă cel puțin 50 % din producția lor anuală medie sau din veniturile rezultate din producție și riscurile climatice cele mai frecvente din punct de vedere statistic în statul membru sau regiunea în cauză pentru care este prevăzută asigurarea, se aplică în cazul în care ajutorul este destinat compensării agricultorilor pentru pagubele cauzate de un fenomen meteorologic considerat ca fiind o calamitate naturală (în speță seceta) care nu face parte dintre riscurile climatice cele mai frecvente din punct de vedere statistic în statul membru în cauză (în speță [Regatul Belgiei])?

2) Reducerea prevăzută la acest articol [25] se aplică în cazul în care ajutorul este destinat compensării agricultorilor pentru pagubele cauzate de un fenomen meteorologic considerat ca fiind o calamitate naturală (în speță seceta) care nu este inclusă printre riscurile climatice pentru care există o asigurare disponibilă în statul membru în cauză (în speță [Regatul Belgiei]), chiar dacă există polițe de asigurare care acoperă alte riscuri climatice mai frecvente din punct de vedere statistic (în speță grindina), pe care agricultorul care beneficiază de ajutor le-ar fi putut încheia?

3) Același articol autorizează statul membru în cauză să nu reducă ajutoarele destinate compensării agricultorilor pentru pagubele cauzate de un fenomen meteorologic considerat ca fiind o calamitate naturală atunci când beneficiarul ajutorului demonstrează că tipul de producție pe care îl exploatează (în speță pășuni permanente și temporare, precum și terenuri înierbate destinate hrănirii animalelor, și nu culturi) nu poate fi asigurat în statul membru în cauză (în speță [Regatul Belgiei]) împotriva riscurilor climatice celor mai frecvente din punct de vedere statistic, în limita a cel puțin 50 % din producția anuală medie sau din veniturile rezultate din producția exploatației sale?"

15 Prin decizia președintelui Curții din 24 februarie 2025, cauzele C-52/25 și C-53/25 au fost conexate pentru buna desfășurare a procedurii scrise și orale, precum și în vederea pronunțării hotărârii.

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima și la a doua întrebare

16 Prin intermediul primei și al celei de a doua întrebări, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 25 alineatul (9) din Regulamentul nr. 702/2014 trebuie interpretat în sensul că un ajutor destinat compensării unui IMM care își desfășoară activitatea în domeniul producției agricole primare pentru o pagubă cauzată de un fenomen meteorologic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale trebuie redus cu jumătate atunci când acest IMM nu este asigurat împotriva riscurilor climatice celor mai frecvente din punct de vedere statistic în statul membru sau în regiunea în cauză, în situația în care ajutorul în cauză urmărește să compenseze o pagubă cauzată de un astfel de fenomen meteorologic care, pe de o parte, nu face parte dintre aceste riscuri și, pe de altă parte, nu constituie un risc asigurabil în acest stat membru sau în regiunea în cauză.

17 În conformitate cu articolul 25 alineatul (1) din Regulamentul nr. 702/2014, ajutoarele destinate compensării IMM-urilor care își desfășoară activitatea în domeniul producției agricole primare pentru pagubele cauzate de un fenomen meteorologic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale sunt compatibile cu piața internă, în sensul articolului 107 alineatul (3) litera (c) TFUE și sunt exceptate de la obligația de notificare prevăzută la articolul 108 alineatul (3) TFUE în cazul în care îndeplinesc condițiile prevăzute în special la alineatele (2)-(10) ale articolului 25 menționat.

18 Printre dispozițiile vizate în acest mod figurează articolul 25 alineatul (9) din Regulamentul nr. 702/2014, potrivit căruia ajutoarele acordate în temeiul acestui articol 25 se reduc cu 50 %, cu excepția cazului în care se acordă unor beneficiari care au încheiat o asigurare care acoperă cel puțin 50 % din producția lor anuală medie sau din veniturile rezultate din producție și riscurile climatice cele mai frecvente din punct de vedere statistic în statul membru sau în regiunea în cauză care fac obiectul asigurării.

19 Pentru a răspunde la întrebările adresate, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, în vederea interpretării unei dispoziții de drept al Uniunii, trebuie să se țină seama nu numai de termenii acesteia, ci și de contextul său și de obiectivul său (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 noiembrie 2025, JYSK, C-117/24, EU:C:2025:872, punctul 23 și jurisprudența citată).

20 În ceea ce privește modul de redactare a articolului 25 alineatul (9) din Regulamentul nr. 702/2014, acesta precizează că ajutorul acordat în temeiul acestui articol 25 se reduce în principiu cu jumătate, cu excepția cazului în care beneficiarul a încheiat o asigurare care acoperă „cel puțin 50 % din producția sa anuală medie sau din veniturile rezultate din producție” și, în ceea ce privește definiția riscurilor care fac obiectul asigurării, „riscurile climatice cele mai frecvente din punct de vedere statistic în statul membru sau în regiunea în cauză […]”.

21 Această dispoziție prevede astfel cele două condiții cumulative pe care trebuie să le îndeplinească asigurarea pe care beneficiarul unui ajutor trebuie să o fi încheiat pentru a nu i se aplica o reducere cu jumătate a cuantumului acestui ajutor. În această dispoziție nu se face nicio referire cu privire la

riscul climatic care, în mod concret, se află la originea pagubei care conduce la acordarea unui ajutor sau cu privire la încheierea unei asigurări care să aibă ca obiect în mod specific acest risc. Rezultă, prin urmare, dintr-o interpretare literală a articolului 25 alineatul (9) din Regulamentul nr. 702/2014 că nici problema naturii riscului climatic care, în mod concret, se află la originea unei pagube care poate fi compensată, nici cea dacă acest risc particular, în speță seceta, era efectiv asigurabil nu sunt pertinente atunci când trebuie să se verifice dacă ajutorul în cauză trebuie sau nu redus cu jumătate în temeiul acestei dispoziții. Singura verificare pe care autoritățile naționale competente sunt obligate să o efectueze în acest context constă în a controla dacă beneficiarul potențial al ajutorului a încheiat sau nu o asigurare care îndeplinește condițiile menționate mai sus, în special dacă s-a asigurat împotriva unui risc care se numără printre riscurile cele mai frecvente din punct de vedere statistic în statul membru sau în regiunea în cauză.

22 O asemenea interpretare este pe deplin conformă cu obiectivul urmărit de articolul 25 alineatul (9) din Regulamentul nr. 702/2014.

23 Astfel cum reiese din considerentul (54) al acestui regulament, ajutoarele destinate compensării pagubelor cauzate de fenomene meteorologice nefavorabile care pot fi asimilate unor calamități naturale se înscriu în perspectiva unei bune gestionări a riscurilor și a crizelor și urmăresc să ajute IMM-urile care se confruntă cu dificultăți particulare, în pofida faptului că au depus eforturi rezonabile pentru a reduce la minimum riscurile, printre altele, climatice la care este expusă producția agricolă primară. Rezultă de asemenea din considerentele (10) și (42) ale regulamentului menționat că astfel de ajutoare ar trebui să aibă un efect stimulativ clar, stimulând în același timp competitivitatea și viabilitatea întregului sector agricol al Uniunii.

24 Obiectivul reducerii prevăzute la articolul 25 alineatul (9) din acest regulament constă astfel în stimularea IMM-urilor care își desfășoară activitatea în domeniul producției agricole primare să încheie asigurări care să aibă ca obiect riscurile climatice la care sunt cele mai expuse din punct de vedere statistic. Prin subordonarea acordării cuantumului complet al ajutorului condiției ca potențialii beneficiari ai acestuia să încheie o asigurare susceptibilă să minimalizeze consecințele financiare ale riscurilor climatice previzibile asupra activității lor agricole, legiuitorul Uniunii a urmărit să reducă dependența economică a IMM-urilor în cauză în raport cu ajutoarele agricole acordate în cadrul schemelor de compensare pentru pagubele cauzate de fenomene meteorologice nefavorabile care pot fi asimilate unei calamități naturale, limitând în același timp, în mod global, volumul total al acestor ajutoare.

25 Or, reducerea cu jumătate, în temeiul articolului 25 alineatul (9) din Regulamentul nr. 702/2014, a cuantumului unui ajutor acordat pentru o pagubă cauzată de un fenomen meteorologic într-o situație în care, pe de o parte, un astfel de fenomen nu face parte dintre riscurile climatice cele mai frecvente din punct de vedere statistic în statul membru sau în regiunea în cauză și, pe de altă parte, nu este asigurabil în acestea nu este contrară acestui obiectiv. Dimpotrivă, dacă s-ar considera că, într-o astfel de situație, cuantumul acestui ajutor nu poate fi redus cu jumătate pentru beneficiarul ajutorului în cauză, acest lucru ar risca să atenueze efectul stimulativ global asupra întregului sector agricol primar în favoarea unei acoperiri de asigurare cât mai complete posibil.

26 Având în vedere motivele care precedă, trebuie să se răspundă la prima și la a doua întrebare că articolul 25 alineatul (9) din Regulamentul nr. 702/2014 trebuie interpretat în sensul că un ajutor destinat compensării unui IMM care își desfășoară activitatea în domeniul producției agricole primare pentru o pagubă cauzată de un fenomen meteorologic nefavorabil care poate fi asimilat

unei calamități naturale trebuie redus cu jumătate atunci când acest IMM nu este asigurat împotriva riscurilor climatice celor mai frecvente din punct de vedere statistic în statul membru sau în regiunea în cauză, în situația în care ajutorul în cauză urmărește să compenseze o pagubă cauzată de un astfel de fenomen meteorologic care, pe de o parte, nu face parte dintre aceste riscuri și, pe de altă parte, nu constituie un risc care este asigurabil în acest stat membru sau în regiunea în cauză.

Cu privire la a treia întrebare

27 Prin intermediul celei de a treia întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 25 alineatul (9) din Regulamentul nr. 702/2014 trebuie interpretat în sensul că un ajutor destinat compensării unui IMM care își desfășoară activitatea în domeniul producției agricole primare pentru o pagubă cauzată de un fenomen climatic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale trebuie redus cu jumătate atunci când acest IMM nu a fost în măsură să încheie o asigurare care să îndeplinească condițiile dispoziției menționate pentru tipul de producție pe care îl exploatează, ținând seama de oferta disponibilă pe piața relevantă a asigurărilor.

28 Din cuprinsul punctului 21 din prezenta hotărâre reiese că articolul 25 alineatul (9) din Regulamentul nr. 702/2014 se limitează să prevadă cele două condiții pe care trebuie să le îndeplinească asigurarea pe care beneficiarul unui ajutor acordat în temeiul acestui articol 25 trebuie să o fi încheiat pentru ca acest ajutor să nu fie redus cu jumătate, în conformitate cu această dispoziție.

29 Astfel, modul de redactare a articolului 25 alineatul (9) din Regulamentul nr. 702/2014 nu permite în sine să se stabilească dacă, înainte de a reduce un ajutor în conformitate cu această dispoziție, autoritățile naționale competente sunt obligate să verifice dacă, ținând seama de oferta disponibilă pe piața relevantă a asigurărilor, beneficiarul ajutorului era efectiv în măsură, pentru tipul de producție pe care îl exploatează, să încheie o asigurare care să îndeplinească condițiile prevăzute de această dispoziție. În special, acest mod de redactare nu permite să se concluzioneze în mod neechivoc că reducerea cu jumătate a ajutorului, prevăzută ca regulă generală, nu are vocația de a se aplica în cazul în care beneficiarul nu are acces la o astfel de asigurare. În aceste condiții, răspunsul la a treia întrebare impune efectuarea unei interpretări teleologice a acestui articol 25 alineatul (9).

30 În această privință, astfel cum reiese din cuprinsul punctului 24 din prezenta hotărâre, obiectivul reducerii prevăzute de această dispoziție constă în stimularea IMM-urilor care își desfășoară activitatea în domeniul producției agricole primare să încheie asigurări care să aibă ca obiect riscurile climatice la care ele sunt cele mai expuse din punct de vedere statistic, astfel încât să își reducă dependența economică de ajutoarele agricole acordate în cadrul schemelor de compensare pentru pagubele cauzate de fenomene meteorologice nefavorabile care pot fi asimilate unei calamități naturale.

31 În cadrul unei bune gestionări a riscurilor și a crizelor, încheierea unei asigurări care îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 25 alineatul (9) din Regulamentul nr. 702/2014 face parte dintre eforturile rezonabile care pot fi solicitate în mod legitim IMM-urilor care își desfășoară activitatea în sectorul agricol primar pentru a minimaliza consecințele financiare ale riscurilor climatice previzibile asupra activității lor. În cazul în care beneficiarul unui ajutor nu a depus

astfel de eforturi și nu și-a asigurat exploatația în mod corespunzător, reducerea substanțială a ajutorului prevăzută la articolul 25 alineatul (9) din acest regulament este justificată ca o consecință directă a acestui comportament.

32 Cu toate acestea, astfel cum a arătat în esență domnul avocat general la punctele 28 și 29 din concluzii, o asemenea consecință nu se poate impune în ipoteza excepțională a indisponibilității pe piața relevantă a unei asigurări care îndeplinește cerințele articolului 25 alineatul (9) din Regulamentul nr. 702/2014. În acest caz, nu se poate reproșa beneficiarului ajutorului că nu a depus toate eforturile rezonabile pentru a minimaliza consecințele financiare ale riscurilor climatice previzibile asupra activității sale prin încheierea unei asemenea asigurări. Astfel, acest beneficiar nu era în măsură să își reducă, din proprie inițiativă, dependența economică de schemele de compensare, astfel încât finalitatea stimulativă care stă la baza reducerii ajutorului rămâne fără obiect. O astfel de concluzie se impune cu atât mai mult cu cât beneficiarul ajutorului rămâne expus la toate consecințele financiare ale pagubelor pe care le-a suferit și pe care ajutorul pe care îl poate pretinde urmărește să le compenseze.

33 Rezultă că reducerea unui ajutor acordat în temeiul articolului 25 din Regulamentul nr. 702/2014 în conformitate cu dispozițiile alineatului (9) al acestui articol 25 nu este necesară atunci când se stabilește că, ținând seama de oferta disponibilă pe piața relevantă a asigurărilor, beneficiarul ajutorului nu era în măsură să încheie o asigurare care să îndeplinească condițiile prevăzute de această dispoziție pentru tipul de producție pe care îl exploatează. Sarcina de a dovedi împrejurările de fapt și de drept care demonstrează existența unei astfel de situații revine, dacă este cazul, beneficiarului ajutorului.

34 În această privință, trebuie precizat, pe de o parte, că o astfel de interpretare a articolului 25 alineatul (9) din Regulamentul nr. 702/2014 nu este contrară cerinței unei interpretări uniforme a acestei dispoziții. Astfel, după cum a arătat în esență domnul avocat general la punctul 33 din concluzii, aceasta permite să se garanteze că reducerea ajutorului aplicată în temeiul dispoziției menționate este efectuată pe baza unui criteriu obiectiv și în conformitate cu cerința unei bune gestionări a riscurilor și a crizelor.

35 Pe de altă parte, nimic nu permite să se considere că o astfel de interpretare ar fi susceptibilă să genereze denaturări ale concurenței în sectorul agricol primar al Uniunii. Dimpotrivă, faptul că un ajutor acordat în temeiul articolului 25 din Regulamentul nr. 702/2014 nu trebuie redus în conformitate cu dispozițiile alineatului (9) al acestui articol 25 în situația în care beneficiarul acestui ajutor nu era în măsură să încheie o asigurare care să îndeplinească condițiile prevăzute la acest din urmă alineat poate remedia dezavantajele, pentru IMM-urile care își desfășoară activitatea în acest sector, care rezultă din inexistența unei piețe europene a asigurărilor, capabilă să ofere prestații de asigurare complete și uniforme în fiecare stat membru.

36 În speță, din decizia de trimitere reiese că, în Belgia, riscul climatic cel mai frecvent este grindina și că, la momentul faptelor aflate la originea litigiului principal, o acoperire de asigurare împotriva acestui risc era într-adevăr disponibilă pe piața belgiană a asigurărilor. Reclamanții din litigiul principal susțin însă că, ținând seama de particularitățile exploatațiilor lor, caracterizate de pășuni permanente și temporare, precum și de terenuri înierbate destinate alimentației animalelor, le era imposibil să încheie o asigurare împotriva grindinei care să acopere cel puțin 50 % din producția lor anuală medie sau din veniturile rezultate din producție.

37 Instanței de trimitere îi revine sarcina de a verifica dacă, având în vedere ansamblul elementelor de care dispune, se poate stabili că, ținând seama de oferta disponibilă pe piața relevantă a asigurărilor, reclamanții din litigiul principal nu erau efectiv în măsură să încheie o asigurare care să îndeplinească condițiile prevăzute la articolul 25 alineatul (9) din Regulamentul nr. 702/2014.

38 Având în vedere motivele care precedă, trebuie să se răspundă la a treia întrebare că articolul 25 alineatul (9) din Regulamentul nr. 702/2014 trebuie interpretat în sensul că un ajutor destinat compensării unui IMM care își desfășoară activitatea în domeniul producției agricole primare pentru o pagubă cauzată de un fenomen meteorologic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale nu trebuie redus cu jumătate atunci când acest IMM nu a fost în măsură să încheie o asigurare care să îndeplinească condițiile dispoziției menționate pentru tipul de producție pe care îl exploatează, ținând seama de oferta disponibilă pe piața relevantă a asigurărilor.

Cu privire la cheltuielile de judecată

39 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a șasea) declară:

1) Articolul 25 alineatul (9) din Regulamentul (UE) nr. 702/2014 al Comisiei din 25 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale ca fiind compatibile cu piața internă, în aplicarea articolelor 107 și 108 [TFUE],

trebuie interpretat în sensul că

un ajutor destinat compensării unei întreprinderi mici și mijlocii (IMM) care își desfășoară activitatea în domeniul producției agricole primare pentru o pagubă cauzată de un fenomen meteorologic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale trebuie redus cu jumătate atunci când acest IMM nu este asigurat împotriva riscurilor climatice celor mai frecvente din punct de vedere statistic în statul membru sau în regiunea în cauză, în situația în care ajutorul în cauză urmărește să compenseze o pagubă cauzată de un astfel de fenomen meteorologic care, pe de o parte, nu face parte din aceste riscuri și, pe de altă parte, nu constituie un risc asigurabil în acest stat membru sau în regiunea în cauză.

2) Articolul 25 alineatul (9) din Regulamentul nr. 702/2014

trebuie interpretat în sensul că

un ajutor destinat compensării unei întreprinderi mici și mijlocii (IMM) care își desfășoară activitatea în domeniul producției agricole primare pentru o pagubă cauzată de un fenomen meteorologic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale nu trebuie redus cu jumătate atunci când acest IMM nu a fost în măsură să încheie o asigurare care să îndeplinească condițiile dispoziției menționate pentru tipul de

producție pe care îl exploatează, ținând seama de oferta disponibilă pe piața relevantă a asigurărilor.

Semnături